

บทที่ 5

บทวิเคราะห์และสรุป

การศึกษาความสัมพันธ์จีน-เวียดนาม ก่อนและหลัง "สงครามสั่งสอน" ค.ศ.1979 ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้นั้น ได้ดำเนินการรวบรวมรายละเอียดของข้อมูลนำมาเขียนในแบบพรรณนาเชิงวิเคราะห์ตามกระบวนการศึกษาเพื่อพิสูจน์สมมติฐานที่ตั้งไว้ ด้วยกรรมวิธีวิจัยเอกสารจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ซึ่งได้เสร็จสิ้นครบตามเนื้อหาที่เรียบร้อยแล้ว โดยการศึกษาครั้งนี้มีขอบเขตไปที่การวิเคราะห์กรณีการใช้กำลังของจีนในการสั่งสอนเวียดนามระหว่างวันที่ 17 กุมภาพันธ์ - 16 มีนาคม ค.ศ.1979 ซึ่งจะศึกษาถึงปัจจัยหลักที่นำไปสู่การใช้กำลังของจีนต่อเวียดนาม นอกจากนี้ในการศึกษาครั้งนี้ยังได้อธิบายถึงความสัมพันธ์จีน-เวียดนามหลังการทำสงครามดังกล่าว ทั้งนี้เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา 3 ประการ คือ

1. เพื่อวิจัยถึงสาเหตุที่นำไปสู่ความขัดแย้งระหว่างจีนกับเวียดนาม
2. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยและวิเคราะห์พัฒนาการของความสัมพันธ์จีน-เวียดนาม ทั้งก่อนและหลัง "สงครามสั่งสอน" ในปี ค.ศ.1979
3. เพื่อทำให้ทราบถึงแนวโน้มของความสัมพันธ์จีน-เวียดนามในอนาคต

โดยในการศึกษานั้น ได้แบ่งการอธิบายออกเป็นบทต่างๆ โดยบทที่ 1 ของการศึกษาจะอธิบายถึงโครงร่างวิทยานิพนธ์เรื่อง ความสัมพันธ์จีน-เวียดนาม ก่อนและหลัง "สงครามสั่งสอน" ค.ศ.1979 ซึ่งประกอบด้วยภูมิหลังและความสำคัญของประเด็นการศึกษา สำนวนวรรณกรรมสมมติฐานในการศึกษากรอบความคิดในการศึกษา ขอบเขตของการศึกษา วัตถุประสงค์ในการศึกษา ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา วิธีการศึกษาและการรวบรวมข้อมูล รวมทั้งวิธีการนำเสนอ ทั้งนี้ เพื่อให้เข้าใจถึงขอบเขตและกระบวนการศึกษาในการศึกษาประเด็นดังกล่าว

ในบทที่ 2 ของการศึกษา เป็นบทที่อธิบายถึงความสัมพันธ์จีน-เวียดนาม ซึ่งได้อธิบายพัฒนาการของความสัมพันธ์ของทั้งสองประเทศ ตั้งแต่การสถาปนาความสัมพันธ์ระหว่างจีนและเวียดนามในปี ค.ศ.1950 จนถึงความสัมพันธ์ก่อนที่จะดำเนินการทำสงครามระหว่างกัน โดยในการศึกษานั้น จะอธิบายถึงความสัมพันธ์ทั้งในเชิงของความร่วมมือและความสัมพันธ์ในเชิงของความขัดแย้ง ซึ่งจะแบ่งการศึกษาออกเป็นช่วงๆ โดยแบ่งตามช่วงระยะเวลาที่เกิดเหตุการณ์สำคัญต่างๆ นอกจากนี้ในบทที่ 2 ยังได้อธิบายถึงกรณีพิพาทระหว่างจีนและเวียดนาม เช่น กรณีพิพาทเรื่องพรมแดน กรณีพิพาทชาวเวียดนามเชื้อสายจีน (ชาวฮั่น) การรุกรานและการยึดครองกัมพูชาของเวียดนาม ทั้งนี้ เพื่อให้เข้าใจถึงพื้นฐานของความสัมพันธ์ระหว่างจีนและเวียดนาม

ส่วนในบทที่ 3 นั้น เป็นการอธิบายให้เห็นถึงการดำเนินการใช้กำลังของเวียดนามต่อจีน ซึ่งประกอบด้วยท่าทีของจีนและเวียดนามทั้งก่อนและหลังการทำสงคราม การดำเนินการใช้กำลังของทั้งสองประเทศตั้งแต่วันที่ 17 กุมภาพันธ์-16 มีนาคม ค.ศ.1979 รวมทั้งความเสียหายที่เกิดขึ้นหลังจากการทำสงครามดังกล่าว ทั้งนี้ เพื่อชี้ให้เห็นถึงความรุนแรงของการใช้กำลังระหว่างสองประเทศ และความเสียหายที่เกิดขึ้นหลังจากการทำสงครามดังกล่าว

และในบทที่ 4 นั้น เป็นการอธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างจีนและเวียดนาม หลังจากการทำสงครามดังกล่าว ซึ่งประกอบด้วยพยายามปรับความสัมพันธ์ระหว่างจีนและเวียดนาม ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการปรับความสัมพันธ์และการเจรจาระหว่างจีนและเวียดนาม การดำเนินการปรับความสัมพันธ์ กระบวนการปรับความสัมพันธ์ รวมทั้งความสัมพันธ์โดยรวม หลังจากการปรับความสัมพันธ์ระหว่างจีนและเวียดนาม ทั้งนี้ เพื่อนำเสนอให้เห็นถึงกระบวนการของการปรับความสัมพันธ์ที่ยากลำบากหลังจากการทำสงครามระหว่างสองประเทศ

ซึ่งในการศึกษาค้นคว้าเรื่องความสัมพันธ์จีน-เวียดนาม ก่อนและหลัง “สงครามสังคมนิยม” ค.ศ.1979 ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้นั้น ได้กำหนดสมมติฐานของการศึกษาไว้ว่า การใช้กำลังของจีนต่อเวียดนามระหว่างวันที่ 17 กุมภาพันธ์-16 มีนาคม ค.ศ.1979 มีสาเหตุมาจากการที่จีนต้องการรักษาความมั่นคงในเขตอิทธิพลของตน เนื่องจากเวียดนามในขณะนั้นมีพฤติกรรมที่จีนถือว่าเป็นการก้าวร้าว เช่น การรุกรานประเทศเพื่อนบ้าน คือ กัมพูชาซึ่งเป็นพันธมิตรของจีน การใช้กำลังเข้าไปก่อวุ่นวายที่อาศัยอยู่บริเวณชายแดนจีนที่ติดกับเวียดนาม และการที่เวียดนามหันไปคบกับสหภาพโซเวียตซึ่งเป็นศัตรูของจีนอย่างเปิดเผย ดังนั้น จากพฤติกรรมดังกล่าวของเวียดนามจึงจำเป็นที่จีนต้องใช้กำลังเพื่อเป็นการ “สังคมนิยม” โดยถือเป็นการ “ลงโทษ” เวียดนามที่มีพฤติกรรมซึ่งจีนถือเป็นการก้าวร้าวและทำลายความมั่นคงในเขตอิทธิพลของจีน

โดยในการพิสูจน์สมมติฐานข้างต้นนั้น ได้นำทฤษฎีสัจนิยม (Realism Theory) และแนวความคิดเขตอิทธิพล (Sphere of Influence) มาเป็นแนวทางในการวิเคราะห์และพิสูจน์สมมติฐานดังกล่าว ซึ่งจากการศึกษาตามทฤษฎีดังกล่าวนี้ สามารถอธิบายตามทฤษฎีสัจนิยมได้ว่า การเมืองระหว่างประเทศเป็นเรื่องของการแสวงหาอำนาจ และการแข่งขันกันให้ได้มาซึ่งอำนาจเป็นธรรมชาติของรัฐทุกรัฐ นอกจากนี้ทฤษฎีสัจนิยมยังได้อธิบายถึงพฤติกรรมของรัฐในการเมืองระหว่างประเทศว่า ในการเมืองระหว่างประเทศนั้น รัฐถือเป็นตัวแสดงหลักในการเมืองระหว่างประเทศคือ รัฐมีอำนาจอันชอบธรรมในการดูแลกิจการภายในรัฐของตน เช่น การออกกฎหมาย การบังคับใช้กฎหมาย เป็นต้น แต่ในการเมืองระหว่างประเทศนั้น เนื่องจากโครงสร้างของระบบระหว่างประเทศเป็นสภาพอนาธิปไตย ส่งผลให้รัฐต่างๆ ซึ่งถืออำนาจอธิปไตยของตนเองเป็นสำคัญ ไม่ยอมรับให้มีอำนาจใดมาอยู่เหนือรัฐของตน และรัฐต่างๆ ยังต้องแสวงหา

ความอยู่รอด จากโครงสร้างของระบบระหว่างประเทศที่มีสภาพอนาธิปไตยดังกล่าว ส่งผลให้รัฐทุกรัฐต้องแสวงหาเครื่องมือในการประกันความมั่นคงของตน เนื่องจากรัฐไม่เชื่อว่าจะมีรัฐใดหรือองค์การระหว่างประเทศใดที่สามารถประกันความปลอดภัยและความอยู่รอดให้แก่ตนได้ ดังนั้นรัฐต่างๆ จึงมุ่งที่จะแข่งขันให้ได้มาซึ่งอำนาจ เพราะรัฐเชื่อว่า รัฐที่มีอำนาจมากย่อมจะมีโอกาสในการอยู่รอดมากกว่ารัฐที่มีอำนาจน้อย ทั้งนี้เพราะนักทฤษฎีสัจนิยมเชื่อว่า อำนาจเป็นสิ่งสำคัญและผลประโยชน์แห่งชาติที่สำคัญที่สุดคือ การรักษาอำนาจเพื่อความอยู่รอดของรัฐ ดังนั้น รัฐต่างๆ จึงเชื่อว่า หลักการช่วยตนเองเป็นหลักการสำคัญในการแสวงหาความอยู่รอดในสภาพของระบบระหว่างประเทศที่เป็นอนาธิปไตย เนื่องจากทฤษฎีสัจนิยมเชื่อว่า แต่ละรัฐต้องการสร้างความกินดีอยู่ดีและความอยู่รอดให้แก่รัฐของตนและรัฐต่างๆ ไม่เชื่อว่า รัฐอื่นหรือองค์การระหว่างประเทศ เช่น สันนิบาตชาติ สหประชาชาติจะสามารถประกันความอยู่รอดของตน

นอกจากนี้ทฤษฎีสัจนิยมยังได้อธิบายถึงวิธีการในการแสวงหาอำนาจในรูปแบบต่างๆ เช่น การเกลี้ยกล่อม ซึ่งเป็นการชักชวนด้วยข้อเสนอเพื่อตัดสินปัญหาขัดแย้ง การเสนอแนะผลประโยชน์ตอบแทน หรือขู่ข่มขู่ บีบบังคับด้วยการตัดกำลังทางเศรษฐกิจ หรือการช่วยเหลือทางทหาร และการใช้กำลังอาวุธเข้าบีบบังคับโดยตรง ซึ่งวิธีการนี้ถือเป็นวิธีการสุดท้าย ถ้าหากวิธีการดังกล่าวข้างต้นไม่ประสบผลสำเร็จ การใช้กำลังอาวุธเข้าบีบบังคับโดยตรงจึงเป็นสิ่งหลีกเลี่ยงมิได้

ดังนั้น ทฤษฎีสัจนิยมจึงเชื่อว่า การแข่งขันกันให้ได้มาซึ่งอำนาจของรัฐทุกรัฐในการเมืองระหว่างประเทศเป็นปรากฏการณ์ทั่วไปในสภาพของโครงสร้างระหว่างประเทศที่เป็นอนาธิปไตย

ส่วนแนวความคิดเขตอิทธิพลนั้นสามารถอธิบายตามแนวคิดดังกล่าวได้ว่า ในการเมืองระหว่างประเทศนั้น แนวความคิดเรื่องเขตอิทธิพลหมายถึง การที่รัฐใดรัฐหนึ่งมีความสนใจดินแดนหรือภูมิภาคนอกอาณาเขตของรัฐตนเป็นพิเศษ และต้องการหรือมีความสามารถที่จะสถาปนาอิทธิพลของตนเหนือดินแดนหรือภูมิภาคดังกล่าว ความสนใจเป็นพิเศษและความต้องการที่จะสถาปนาอิทธิพลนั้น มักเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับผลประโยชน์สำคัญของรัฐตนโดยตรง และในการเมืองระหว่างประเทศรัฐมหาอำนาจในแต่ละยุคจะพยายามแข่งขันกันในการสถาปนาเขตอิทธิพลของตน

โดยลักษณะของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศตามแนวความคิดเขตอิทธิพลนั้น จะมีประเทศที่มีเขตอิทธิพลมากกว่าหนึ่งประเทศ โดยแต่ละเขตอิทธิพลจะประกอบด้วยประเทศที่มีอิทธิพลประเทศหนึ่งที่สามารถจำกัดความเป็นอิสระและการกระทำของประเทศต่างๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อม

สำหรับแนวความคิดเขตอิทธิพลในการดำเนินนโยบายต่างประเทศของจีนนั้น ในบรรดาชาติมหาอำนาจที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จีนถือว่าเป็นมหาอำนาจที่มีบทบาทและมีผลประโยชน์อย่างจริงจังในภูมิภาคนี้มากที่สุดและตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันจีนถือว่าเป็น ภูมิภาค

เอเชียตะวันออกเฉียงใต้โดยเฉพาะอินโดจีน (เวียดนาม กัมพูชา และลาว) เป็นบริเวณที่จีนให้ความสำคัญมากที่สุด เนื่องจากปัจจัยทางด้านภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ จีนถือว่าตนเป็นราชอาณาจักรกลางและมีบทบาทอย่างกว้างขวางในภูมิภาคนี้ จีนเคยครอบครองเวียดนามเป็นเวลาประมาณ 1,000 ปี และมีความสัมพันธ์กับประเทศต่างๆ ในเชิงของความสัมพันธ์ตามระบบบรรณาการ ประเทศที่จะเข้ามาติดต่อหรือเจริญสัมพันธ์ไมตรีกับจีนนั้นต้องให้ความเคารพจีน และประเทศดังกล่าวก็จะอยู่ในสถานะรัฐบริวารของจีน ซึ่งถ้าหากประเทศดังกล่าวถูกคุกคามโดยมหาอำนาจหรือประเทศภายนอก จีนก็จะถือว่าภัยคุกคามดังกล่าวได้กระทบต่อความมั่นคงของจีนด้วยเช่นกัน เนื่องจากประเทศดังกล่าวเปรียบเสมือนหลังบ้านหรือเขตอิทธิพลของจีน

ดังนั้น เมื่อนำกรอบความคิดสังคมนิยมและแนวความคิดเขตอิทธิพลในการเมืองระหว่างประเทศมาวิเคราะห์สมมติฐานดังกล่าว สามารถอธิบายได้ว่า ในการศึกษาบทบาทของจีนในการดำเนินความสัมพันธ์กับเวียดนามในกรณีการศึกษาดังกล่าว สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 บทบาทคือ

หนึ่ง บทบาทของจีนในสถานะที่เป็นประเทศเพื่อนบ้านที่มีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับเวียดนามนับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยจีนถือเป็นเพื่อนบ้านที่คอยให้ความช่วยเหลือแก่เวียดนามมาโดยตลอด และความสัมพันธ์ของทั้งสองประเทศได้มีพัฒนาการของความสัมพันธ์ที่แนบแน่นอย่างถึงที่สุด ดังจะเห็นได้จากการที่จีนให้การรับรองและสถาปนาความสัมพันธ์กับประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามในปี ค.ศ.1950 ซึ่งจีนถือเป็นประเทศแรกที่ให้การรับรองและสถาปนาความสัมพันธ์กับเวียดนาม นอกจากนี้จีนยังถือเป็นประเทศเพื่อนบ้านที่มีอุดมการณ์ร่วมกันในการเลื่อมใสลัทธิมาร์กซ-เลนินและต่อต้านจักรวรรดินิยมและทุนนิยมด้วยกัน โดยจีนได้คอยให้ความช่วยเหลือแก่เวียดนามอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการให้ความช่วยเหลือในกรณีของการทำสงครามอินโดจีนครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 ระหว่างเวียดนามกับฝรั่งเศสและสหรัฐอเมริกา ตามลำดับ

สอง บทบาทของจีนในสถานะที่เป็นประเทศมหาอำนาจในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน จีนถือว่าเป็นมหาอำนาจที่มีบทบาทและมีผลประโยชน์อย่างจริงจังในภูมิภาคนี้มากที่สุด โดยจีนถือว่าตนเป็นราชอาณาจักรกลางและมีบทบาทอย่างกว้างขวางในภูมิภาคนี้ และในการดำเนินความสัมพันธ์กับประเทศต่างๆ ในภูมิภาคนั้น จีนให้ความสำคัญกับดินแดนอินโดจีน ซึ่งประกอบด้วยประเทศกัมพูชา, ลาว และเวียดนามมากที่สุด เนื่องจากปัจจัยทางด้านภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศซึ่งกันและกัน และในบรรดาประเทศทั้ง 3 นั้น จีนกับเวียดนามถือเป็นประเทศที่มีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกันมากที่สุด ซึ่งนอกจากปัจจัยทางด้านภูมิศาสตร์ที่มีพรมแดนติดต่อกันถึง 1,347 กิโลเมตรแล้วนั้น ในด้าน

ประวัติศาสตร์ทั้งสองประเทศยังมีประวัติศาสตร์ความสัมพันธ์ร่วมกันมายาวนาน นอกจากนั้นจีนยังเคยครอบครองเวียดนามเป็นเวลากว่า 1,000 ปีอีกด้วย

ดังนั้น จากสถานะและบทบาททั้งสองของจีน จึงจำเป็นที่จีนจะต้องให้ความสนใจแก่เวียดนามเป็นอย่างมาก และเมื่อทั้งสองประเทศผ่านพ้นช่วงเวลาของความสัมพันธ์ในเชิงความร่วมมือเมื่อดังกล่าว เมื่อจีนและเวียดนามเกิดความขัดแย้งกัน โดยเวียดนามได้มีกรณีพิพาททางพรมแดนทั้งทางบกและทางทะเล กรณีพิพาทชาวเวียดนามเชื้อสายจีนหรือชาวฮั่น โดยการที่เวียดนามได้ขับไล่ชาวฮั่นออกนอกประเทศ และกรณีการรุกรานและยึดครองกัมพูชา โดยเวียดนามได้ใช้กองกำลังเข้าบุกรุกและยึดครองกัมพูชา ซึ่งถือเป็นพันธมิตรของจีน นอกจากนี้การที่เวียดนามหันไปคบกับสหภาพโซเวียต ซึ่งเป็นศัตรูของจีน จึงถือเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลให้ความขัดแย้งระหว่างจีนและเวียดนามยังคงมีความตึงเครียดอย่างต่อเนื่อง และจากสถานะและบทบาทดังกล่าวเช่นเดียวกันที่ส่งผลให้จีนต้องดำเนินการสั่งสอนเวียดนาม ซึ่งมีพฤติกรรมที่ก้าวร้าวต่อจีนและทำลายความมั่นคงภายในเขตอิทธิพลของตน

ซึ่งจีนในฐานะที่เป็นรัฐหนึ่งในระบบระหว่างประเทศที่มีโครงสร้างอนาธิปไตย จึงจำเป็นต้องแสวงหาอำนาจและเสริมสร้างความมั่นคงให้แก่ตน ดังนั้น จีนจึงต้องดำเนินการทำสงครามสั่งสอนต่อเวียดนามตามหลักการช่วยตนเอง เพื่อลงโทษเวียดนามที่ดำเนินการก้าวร้าวในเขตอิทธิพลของตน โดยขณะที่จีนทำสงครามกับเวียดนามนั้น จีนมักกล่าวเสมอว่า จีนปฏิบัติการดังกล่าวถือเป็นการป้องกันตนเอง (self-defense) เท่านั้น โดยจีนไม่มีเจตจำนงในการครอบครองเวียดนามแต่อย่างใด แต่กระนั้นก็ตาม ในการทำสงครามดังกล่าว ทั้งจีนและเวียดนามต่างทุ่มเทสรรพกำลังและอาวุธยุทโธปกรณ์ในการโจมตีซึ่งกันและกันอย่างเต็มที่ และจากความรุนแรงดังกล่าว ส่งผลให้ทั้งจีนและเวียดนามยุติความสัมพันธ์ระหว่างกันลงทันที

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าสงครามระหว่างจีนและเวียดนามจะยุติลง แต่ปัญหาระหว่างจีนและเวียดนามที่เป็นปัจจัยที่นำไปสู่การทำสงครามสั่งสอนดังกล่าวก็ยังคงเป็นปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างสองประเทศอยู่ ดังนั้น ความสัมพันธ์ระหว่างจีนและเวียดนามหลังจากการทำสงครามสั่งสอนจึงยังคงมีตึงเครียดอยู่ทุกขณะ ซึ่งแม้ว่าทั้งสองประเทศจะมีความพยายามในการฟื้นฟูความสัมพันธ์ระหว่างกันอย่างต่อเนื่อง แต่เนื่องจากความสัมพันธ์ที่อยู่บนพื้นฐานของความขัดแย้งและความคลางแคลงใจซึ่งกันและกัน จึงทำให้ทั้งจีนและเวียดนามต่างยังคงมีท่าทีที่แสดงออกถึงความไม่ไว้วางใจกันและกันอยู่เสมอ

อย่างไรก็ตาม เมื่อสถานการณ์แวดล้อมในการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างทั้งสองประเทศเปลี่ยนไป ทั้งจีนและเวียดนามต่างแสวงหาหนทางในการขจัดปัญหาที่เป็นอุปสรรคในการปรับความสัมพันธ์ระหว่างกันดังกล่าว โดยทั้งสองประเทศสามารถปรับความสัมพันธ์กันได้อีกครั้ง

หนึ่งในวันที่ 10 พฤศจิกายน ค.ศ.1991 ซึ่งเป็นเวลาถึง 12 ปี ที่สองประเทศยุติความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน นับตั้งแต่การทำสงครามล้างชนระหว่างจีนและเวียดนาม อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจีนและเวียดนามจะสามารถฟื้นฟูและดำเนินความสัมพันธ์กันอย่างปกติอีกครั้ง แต่ประวัติศาสตร์ของการทำสงครามล้างชนระหว่างจีนและเวียดนามดังกล่าว ก็ถือเป็นเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากความขัดแย้งดังกล่าวถือเป็นความขัดแย้งของประเทศคอมมิวนิสต์ในเอเชียในยุคสงครามเย็นที่รุนแรงที่สุด

ดังนั้น จากการศึกษาความสัมพันธ์จีน-เวียดนาม ก่อนและหลัง “สงครามล้างชน” ค.ศ.1979 นั้น ผลที่ได้จากการวิเคราะห์ศึกษาปรากฏว่า สอดคล้องกับทฤษฎีสัจนิยมและแนวความคิดเขตอิทธิพลในการเมืองระหว่างประเทศที่ได้วางเป็นแนวทางตั้งต้นไว้ เพื่อที่จะนำมาใช้ในการตอบประเด็นปัญหาดังกล่าว ซึ่งสามารถอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับเวียดนาม ก่อนและหลัง “สงครามล้างชน” ค.ศ.1979 ได้ว่า การที่จีนใช้กำลังต่อเวียดนามดังกล่าว ถือเป็นการล้างชนและลงโทษเวียดนาม ในการที่เวียดนามแสดงพฤติกรรมที่จีนถือว่าเป็นการก้าวร้าวในเขตอิทธิพลของตน เช่น การรุกรานประเทศเพื่อนบ้าน (กัมพูชา) และการหันไปคบกับสหภาพโซเวียตซึ่งเป็นศัตรูของจีนอย่างเปิดเผย ดังนั้น จากทั้งพฤติกรรมที่ก้าวร้าวของเวียดนาม และการที่เวียดนามหันไปคบกับมหาอำนาจภายนอกซึ่งเป็นศัตรูกับจีนดังกล่าว จึงถือเป็นการคุกคามความมั่นคงในเขตอิทธิพลของจีน ด้วยเหตุนี้ การใช้กำลังของจีนต่อเวียดนามระหว่างวันที่ 17 กุมภาพันธ์-16 มีนาคม ค.ศ.1979 จึงถือเป็นการใช้กำลังเพื่อรักษาอำนาจและรักษาความมั่นคงในเขตอิทธิพลของจีน

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย